

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.SÜRD.2025/132-2447
Konu: Kritik Hammaddeler Tüzüğü-Stratejik Projeler

Mersin, 25/04/2025

Sayın Üyemiz,

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)'nden alınan bir yazıda, Ticaret Bakanlığı'ndan alınan yazıya atıfla; **yeşil ve dijital ekonomiye geçişte kritik öneme sahip olan hammaddelere yönelik tedarik güvenliğinin ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasının** Avrupa Birliği tarafından bir öncelik olarak belirlendiği bildirilmiştir. Bu **amaca yönelik olarak Kritik Hammadde Tüzüğü'nün (CRMA) 3 Mayıs 2024 tarihinde Avrupa Birliği (AB) Resmi Gazetesinde yayımlanarak yürürlüğe girdiği** iletilmiştir.

CRMA kapsamında, 2030 yılına kadar AB talebi dikkate alınarak, stratejik hammaddelerin çıkarılmasının %10'unun, işlenmesinin %40'ının ve geri dönüştürülmesinin %25'inin AB'de yapılması hedeflenmekte olup Birliğin madencilik, işleme ve geri dönüşüm kapasitesinin geliştirilmesine yönelik Birlik içinde veya üçüncü ülkelerde Stratejik Projeler belirlenmesinin amaçlandığı ifade edilmektedir.

Bu kapsamda açılan çağrı sonrasında alınan başvurular arasından seçilen 47 adet Stratejik Proje açıklandığı bildirilmiştir. Söz konusu Stratejik Projeler toplamda 22,5 milyar Avroluk bir sermaye yatırımı gerektirmekte olup, anılan projeler, AB'nin stratejik hammaddelere güvenli erişimine katkı sağlamaları, çevresel, sosyal ve yönetim kriterlerine uygunlukları ve teknik olarak uygulanabilir olmaları değerlendirilerek seçildiği bildirilmiştir.

Projeler Belçika, Fransa, İtalya, Almanya, İspanya, Estonya, Çekya, Yunanistan, İsveç, Finlandiya, Portekiz, Polonya ve Romanya'da yer almakta olup, hammadde değer zincirinin bir veya daha fazla segmentini kapsadığı aktarılmıştır. Bu çerçevede, 25'i madencilik, 24'ü işleme, 10'u geri dönüşüm ve 2'si hammadde ikamesi faaliyetlerinden oluşmakta ve CRMA'da listelenen 17 stratejik hammaddenin 14'ünü kapsadığı belirtilmektedir.

Böylece, AB'nin 2030 yılı için belirlenen lityum ve kobalt çıkarma, işleme ve geri dönüşüm hedeflerinin tamamen karşılanması; grafit, nikel ve manganez için de önemli ilerleme kaydedilmesi ve magnezyum ve tungsten içeren projeler ile bu malzemelere dayalı olan AB savunma sanayisinin dayanıklılığının artırılmasının beklendiği ifade edilmektedir.

İlaveten, anılan Stratejik Projeler, 5 Mart 2025 tarihinde açıklanan Otomotiv Sanayi Stratejik Eylem Planı ile duyurulduğu şekilde, öncelikli olarak batarya hammaddelerinin değer zincirinin tüm aşamalarında üretiminin sağlanmasına katkı yapacak şekilde belirlenmiş olup, izin alma prosedürlerinin hızlandırılması, finansmana erişim ve satın alma sözleşmelerinin kolaylaştırılması gibi avantajlardan yararlanılacağı da bildirilmiştir. Konuya ilişkin ayrıntılı kaynaklara, soru-cevap çalışmasına ve seçilen projelere ilişkin bilgilere https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_864 adresinden ulaşılması mümkündür.

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.SÜRD.2025/132-2447
Konu: Kritik Hammaddeler Tüzüğü-Stratejik Projeler

Mersin, 25/04/2025

Öte yandan, Avrupa Komisyonu (Komisyon) tarafından yapılan 1 Nisan 2025 tarihli basın açıklamasında, AB rekabet kuralları doğrultusunda sanayi iş birliğini teşvik etmek ve Avrupa şirketlerinin belirli kritik hammaddeleri nasıl tedarik ettiği ile geri dönüştürdüğüne dair piyasa katılımcılarından geri bildirim almak amacıyla 31 Mayıs 2025 tarihine değin geçerli olacak bir Görüş Çağrısı (Call for Input) başlatıldığının duyurulduğu ifade edilmiştir.

Söz konusu basın açıklamasında devamla;

- 1) Kritik hammaddelerin, AB'nin sanayi rekabetçiliği ve stratejik hedefleri açısından taşıdığı hayati öneme istinaden; kritik hammaddelere erişimi güvence altına almak ve geri dönüşümünü sağlamak için karşılaşılan zorluklara yönelik olarak Komisyon'un paydaşlardan görüş talep ettiği;
- 2) Komisyon'un özellikle kritik hammaddelerin çıkarılması, işlenmesi ve geri dönüştürülmesi ile bu hususlardaki olası iş birliği fırsatları bağlamında AB şirketlerini görüşlerini paylaşmaya davet ettiği;
- 3) Görüş Çağrısı'nın başlangıçta yenilenebilir enerjiler, dijital teknolojiler, havacılık ve savunma teknolojileri gibi sektörler için kritik öneme sahip 14 kritik ham maddeye odaklanacağı;
- 4) Bu çalışmanın Temiz Sanayi Mutabakatı kapsamında taahhüt edilen bir durum tespiti niteliğinde olduğu ve bu alanda daha fazla sanayi iş birliğine duyulan ihtiyacı değerlendirmeyi amaçladığı;
- 5) Ayrıca bu girişimin, Kritik Hammaddeler Yasası kapsamında belirlenen hedefler üzerine inşa edildiği ve 25 Mart'ta Komisyon'un yerli stratejik hammadde kapasitesini artırmak amacıyla 47 stratejik projelik bir listeyi kabul ettiği;
- 6) Bu girişimin sonraki adımlarının, Komisyon'un alacağı geri bildirimler doğrultusunda değerlendirileceği ve nihai olarak, bu alandaki iş birliği projelerinin AB rekabet kuralları ile uyumluluğu konusunda şirketlere rehberlik sağlanabileceği ifade edilmektedir.

Bu çerçevede Komisyon'un, yeşil ve dijital dönüşüm için kritik önemde olan yenilikçi ürün ve teknolojilerin sürdürülebilir ve dirençli bir değer zinciri yapısı içerisinde, olabildiğince hızlı ve rekabetçi bir şekilde sunulması ve son derece önemli konumda olan kritik hammaddelere erişimin güvence altına alınması konusunda, bir yandan Pazar çeşitliliğini artırarak Çin'e olan bağımlılığını azaltmak için MERCOSUR bölgesi ile Serbest Ticaret Anlaşması akdetmesi, Güney Afrika ile ilk Temiz Yatırım ve Ticaret Anlaşması'nı hayata geçirmesi vb. adımları attığı, diğer yandan bunları tamamlayıcı nitelikte olacak şekilde Birlik içerisinde de kritik hammaddelerin çıkarılması ve işlenmesi kapasitesinin artırılması ile geri dönüşüm yoluyla etkin kullanımın sağlanmasını hedefleyen bütüncül çalışmaların yürütüldüğünün görüldüğü aktarılmıştır.

Bilgilerini rica ederim.

Dr. Canan AKTAN SARI

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.SÜRD.2025/132-2447
Konu: Kritik Hammaddeler Tüzüğü-Stratejik Projeler

Mersin, 25/04/2025

Genel Sekreter Yrd.

